

NIEUWSBRIEF

Secretariaat:
Prins Mauritsingel 19
2912 BG Nieuwerkerk a.d. IJssel
Tel. 0180-319372
E-mail: info@hvnweb.nl
Rekening NL89 RABO 0345 2942 03
Girorekening 0272263- ANBI
Oudheidkamer: 's-Gravenweg 6a
Tel. 0180-312228
Museumnummer 1215
Internet-adres: www.hvnweb.nl

HISTORISCHE VERENIGING

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL



JG 30, NR 88 - AUGUSTUS 2022

*Open middagen Oudheidkamer van 14.00 - 17.00 uur:
eerste zaterdagen van de maand en Open Monumentendag*

30 MUSEALE TOPSTUKKEN UIT DE OUDHEIDKAMER (2017-2022)

*Foto's vnl. van Brord van Westing, selectie en tekst Adri den Boer,
lay out Mieke den Boer-Snoei*



*Aflevering door de gemeentelijke 'topeleverancier' op 13 februari 2018
Dit jaar gingen de sinds 2005 geleende wetsborden terug naar de kerk.*

VAN DE VOORZITTER

Toen dit nummer al min of meer rond was, inclusief het voorwoord, bereikte ons plotsklaps het bericht dat Adri op 17 mei aan een bacteriële infectie was overleden. Ik moet bekennen dat we behoorlijk van slag waren. Dat het wat minder ging was gevoelig bekend, maar dit zag toch niemand aankomen. We hadden gedacht dat we nog diverse jaren van Adri's welhaast encyclopedische kennis over ons dorp en omstreken hadden kunnen profiteren. Adri wás HVN, ademde de HVN en hij droeg in hoge mate bij aan wat de HVN is geworden. We moeten nu zonder hem verder en zijn gemis zal nog het meest door zijn familie worden gevoeld. Wij mogen ons geprezen voelen dat Mieke, de vrouw van Adri, die op de achtergrond al vele jaren de redactie en opmaak doet van ons blad, dit voorlopig wil blijven doen. Ook historie wacht op niemand, kun je stellen, en Adri's nalatenschap maakt er nu prominent deel van uit. In de media zijn diverse In Memoriams verschenen. Voor de weinigen die dit gemist zullen hebben verwijs ik graag nog naar onze website www.hvnweb.nl, waar Johan Knoester een meer uitgebreid In Memoriam heeft geschreven.



Adri legt bevlogen de historie van de Essemolen uit

Na ons 6^e lustrum konden we gelukkig weer een echte Algemene Ledenvergadering houden, dat wil zeggen: met fysiek aanwezige leden en in onze enige echte Oudheidkamer. Het was een geanimeerde vergadering, waarin wethouder Jan Verbeek bij verrassing zijn opwachting maakte om afscheid te nemen als Cultuurwethouder, en hij wenste de HVN een feestelijk 30-jarig bestaan toe.



Dat gezegd hebbende trad hij in de rol van loco-burgemeester en hing zichzelf de ambtsketen om. Dit deed hij om onze secretaris, die na 30 jaar afscheid nam van zijn functie als secretaris, extra in het zonnetje te zetten. De gemeente Zuidplas kent per dit jaar een speciaal ereblijk, de Golfslag, voor vrijwilligers die zich meer dan verdienstelijk hebben gemaakt voor de samenleving in Zuidplas. De trouwe HVN-leden weten onge-

twijfeld wat Adri allemaal heeft betekend in de diverse rollen waarin hij HVN ten dienste stond. Ik ga dat nu niet allemaal herhalen omwille van de redactionele ruimte die me is toegestaan voor dit voorwoord, maar het was grandioos.

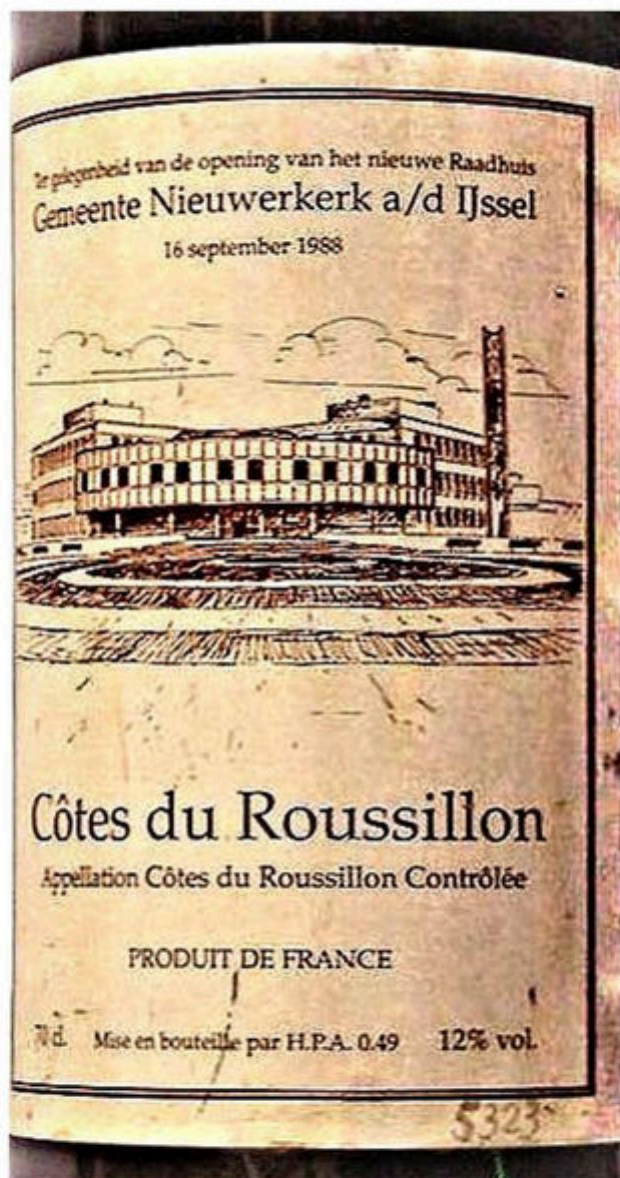
Op 26 april viel een ander eminent HVN-bestuurslid, en vele jaren voorzitter, Johan Knoester een andere eer ten deel. Gevoegd bij zijn werk voor de Protestantse Gemeente Ringvaartkerk (voorheen de Bron, waar velen nog hardnekkig aan vasthouden) had hij zich gekwalificeerd voor een Koninklijke Onderscheiding. Burgemeester Weber speldde hem met genoeg de eretekenen van de orde Lid van Oranje Nassau op. Ook Johans vele verdiensten diep ik hier niet uit, maar de samenstelling en redactie van het boek "Thuis in Zuidplas" werd door de burgermeester apart gememoreerd, omdat deze zelf hier veel baat bij heeft gehad om te kijken waar hij nu terecht kwam.



Dan dit speciale nummer. Elke vijf jaar halen we een aantal van de meest bijzondere nieuwe aanwinsten in onze collectie extra voor het voetlicht. Het zijn stuk voor stuk historische juweeltjes; van de voorzittershamer van verzetsheld Arie den Toom tot de vergulde letters die tot 1988 het oude raadhuis aan de Kerklaan sierden. Ik zou zeggen: bekijk het allemaal eens met plezier en kom het ook eens bekijken in de Oudheidkamer. Ongetwijfeld gaat het verzamelen van dit soort bijzondere artefacten door. Om het dichtslibben van de collectieruimten en het depot te voorkomen is het bestuur inmiddels wel selectiever geworden. Er moet een aantoonbare en liefst zichtbare relatie met Nieuwerkerk zijn, en tevens moeten we er niet al een aantal gelijksoortige objecten van hebben. Ook halen we regelmatig dubbelen uit de collectie. Maar wees gerust: we gooien niets zomaar weg. Zaken gaan naar zusterverenigingen of goede doelen. Zo hebben we een grote hoeveelheid oud gereedschap weggegeven aan de Stichting Gered Gereedschap. Deze maakt gereedschap weer in orde en verscheept het naar ontwikkelingslanden, waar hele streken nog geen elektriciteit kennen. Een Malinese timmerman is maar wat blij met een goede Nooitgedacht-blokschaaf!

Brord van Westing

FLES FRANSE WIJN VAN DE RAADHUISOPENING 16 SEPTEMBER 1988



Op de Oudheidkamerexpositie 'Gemeentelijke Aanwinsten 2018' én op de Bata-viertentoonstelling 'Raadhuis 1988-2018' prijkte als topstuk deze fles Franse wijn van de Nieuwerkerkse Raadhuisopening van 16 september 1988. Er waren er veel bewaard en de HVN kreeg ze na snelle afbraak van het pand, volgens een pr-bord daarbij zelf een 'oogst' genoemd....

T-SHIRT LOKALE OMROEP NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL



Dit T-shirt van de LON, Lokale Omroep Nieuwerkerk aan den IJssel, in 2010 vanwege de gemeentefusie verplicht vervangen door Omroep Zuidplas, werd in 2017 geschonken door Marien Mulder.

Omroep Zuidplas was in woelig water terechtgekomen en verdween toen de Zuidplasraad in zijn jubileumjaar 2020 koos voor het stil begonnen (Goudse) Dichtbij 106.9 fm als derde lokale omroep in Nieuwerkerk aan den IJssel. De HVN blijft LON-objecten bewaren! Het LON-archief berust op het streekarchief Midden-Holland in Gouda. Uit '25 jaar Het Kanaal 25 jaar Nieuwerkerk' onder 1991:

'Jaren van voorbereiding en soebatten in de Nieuwerkerkse gemeentepolitiek gingen er aan vooraf. Maar op 6 juli kreeg Nieuwerkerk dan toch eindelijk een lokale omroep: de Lokale Omroep Nieuwerkerk, kortweg aangeduid als LON. Voorzitter Ab Banis, één van de initiatiefnemers van de LON, mocht van wethouder Maarten Molenaar, een warm pleitbezorger voor de komst van de lokale omroep, een zogeheten atoomklok in ontvangst nemen bij het ingebruikstellen van de zender.'

De LON begon fysiek op de bovenverdieping van het scoutinggebouw. Daarna volgden een studio aan de Kerklaan en een eigen studiogebouw aan de Prinses Beatrixstraat, een peuterspeelzaal, die eerder het oude telefoongebouw van de PTT was. De vervanging in 2010 was een van de nieuwsoffers aan de gemeente Zuidplas.

SCHILDERIJ VAN DE NOORDELIJKE LAAN NAAR ANSICHT CA 1900



Mevrouw H. Noordegraaf-Schuurman, verhuisd naar Moerkapelle, schonk in 2018 een schilderij dat haar zwager Andreas Noordegraaf (Rotterdam 1927 - Kampen 2011) in 1984 maakte. Hij deed dit naar ansichtkaart No 172 van Van Nooten van de 'Noordelijke Laan' vóór de bouw van de coöperatieve maalderij (circa 1900). Aan de voorzijde van de kerktoren, waar in de tijd dat de klokken aangebracht werden grotendeels plassen lagen, zit nog geen wijzerplaat; deze werd op advies van de leverancier bij de vernieuwing in 1964 alsnog toegevoegd.

LETTERS OUDE RAADHUIS KERKLAAN



In 2010 deden B&W de door de Nieuwerkerks raad in 1988 geschonken glazen toegangsdeuren met het ingegraveerde gemeentewapen snel in de glasbak. Kwam men voor de afbraak van het raadhuis van 1988 tot inkeer? Op 31 januari 2018 werden

deze 'balkonletters' (afkomstig van het oude raadhuis aan de Kerklaan) ontvangen van Zuidplawethouder Daan de Haas. Het waren de in 1988 als kunst 'verwerkte' oude vergulde letters RAADHUIS (na een onderhoudsbeurt door aannemer De Wit eens herplaatst als 'HUISRAAD'...). Het verhaal van die letters? In september 1930 vroeg SDAP-raadslid Johannes Tom om '*...het Raadhuis als zodanig te onderscheiden door met vergulde letters b.v. het woord Raadhuis te doen aanbrengen. Het komt nu voor dat het voor een villa wordt aangezien.*' CHU-raadslid Maarten Molenaar (sr) was dat met hem eens en suggereerde bekostiging uit het potje voor de meubels. Burgemeester Jas zou het met de bouwkundige bespreken, en de letters kwamen er!

In 1988 brachten acht raadsleden (onder wie Maarten Molenaar (jr) én Adri den Boer van het CDA) de letters met een hoogwerker naar het nieuwe Raadhuis. Al was het eerst de bedoeling om ze (onder glas) in de bestrating ervoor op te nemen, ze kwamen uiteindelijk in een kunstwerk achter elkaar te staan, en daarna werd het uitstekende dwarspootje van de 'R' langzaam ambtelijk vernield.... Ze startten in een zolderexpositie '*Gemeentelijke aanwinsten 2018*'.

PENTEKENING OUDE STATIONSGEBOUW



Bij het verlaten van het raadhuis aan de Kerklaan in 1988 werden er meer kunst-opdrachten gegeven voor het oude station (in gebruik bij Gemeentewerken) dan voor het Raadhuis zelf (in gebruik bij de secretarie). Naast een schilderij van Hans van Helden van het oude station was dat een pentekening ervan door oud-fiet-senmaker Gerrit van Erkel van de 's-Gravenweg. Deze prent tekende hij voor f750 toen hij al aan de Van Beethovenlaan woonde. Het pand uit 1909 werd eind 2015 een gemeentelijk monument en herbergt intussen het restaurant Muller & Co.

KNOOPWERK VAN HET OUDE RAADHUIS AAN DE KERKLAAN



H.J. Poot, Raadhuis 1929 -1988 (zonder aanbouwsels), werd ook in 2018 van de gemeente verkregen. Het werd in 1993 geknoopt bij het zilveren jubileum van Den Ouden Assurantiën en aan de gemeente geschonken. Ter secretarie mocht er in de hal geen toelichting bij, op de stalzolder van de HVN wel!

NIEUWERKERKSE GEMEENTELIJKE KOP EN SCHOTELS



De gemeente Zuidplas gaf ook veel Nieuwerkerkse kop en schotels met de rode gemeentelidde op een zilveren schild door. Ze waren een product van Goedewaagen uit Gouda. Het Keramisch Museum Goedewaagen te Nieuw Buinen mailde desgevraagd dat het fabrieksmerk in de schoteltjes uit de periode 1954-1960 was. De uitvoering van het wapen-ontwerp moet prijzig zijn geweest, want er is gewerkt *'met een emailglazuur nabrand op lagere temperatuur, na eerst al tweemaal een ovenstook'*.

NIEUWERKERKS GEMEENTEWAPEN UIT RAADSZAAL KERKLAAN



Ook in 2018 ontving de HVN dit wapen uit de raadszaal aan de Kerklaan. Het was ooit door een Amsterdamse 'encadreur' geborduurd en ingelijst. Het hing decennia lang in die raadszaal met de voor het Nieuwerkerse wapen foute 'tong van lazuur' (=blauw). De tong moest net zoals de rest van de leeuw van 'keel' (=rood) zijn. Toch kwam dit borduurwerk op de meeste Nieuwerkerkse trouwfoto's voor!



Joop Winkel uit Moordrecht, voorzitter van de Motor- en AutomobielClub The Skymasters, gaf in 2018 een volle prijzenkast, die ooit café De Roode Leeuw sierde. Het jubileumobject 1947-1952 daarin toont nog aan dat het eerst alleen een motorclub (M.C.) was. Volgens een plaatje erop maakte Piet Verstoep de kast ooit.

**SCHILDERIJ VAN DE STEENOVENS IN KLEIN HITLAND,
DOOR M. KREUK, CA 1990**



Mevrouw Den Ouden uit Moordrecht bracht in 2019 een schilderij van de steenovens in Klein Hitland uit de nalatenschap van haar man Teun. M. Kreuk maakte het rond 1990 voor hem, als penningmeester van de stichting Behoud Steenovens Hitland (1988-2004), die Oven 1 bezat en restaureerde.

**SCHILDERIJ VAN HET HUISJE DAT HOORT BIJ EN STAAT
TEGENOVER BOERDERIJ LANGENHOF, 'S-GRAVENWEG**



Dit rietgedekte arbeidershuisje, Nieuwerkerks kleinste rijksmonument, met adres 's-Gravenweg 3, staat aan de overkant van boerderij Langehof, 's-Gravenweg 16, en hoorde hier ook bij. Het werd geschilderd door ene Spint. Het schilderij komt uit de boedel van keramist Jan Speksnijder, die ooit in het huisje woonde.

IJZERZAAGJE VAN HOUTHANDEL TEUN SNOEI AAN DE KERKLAAN



In 2018 werden ook weer Nieuwerkerkse bedrijfscuriosa verkregen. Nieuwsbrief 78 meldde dat Maarten van Erkel van de 2^e Tochtweg op Facebook een ijzerzaagje van houthandel van wijlen Teun Snoei Gzn (Kerklaan 34) publiceerde. De HVN-secretaris vroeg er niet tevergeefs om voor de Oudheidkamercollectie.

BOERENMEISJESFLESJE VAN 'DE KEIZER'



Een (leeg) boerenmeisjesflesje uit een nalatenschap was van de distilleerderij en likeurstokerij *De Keizer* van C.T. Post en kwam in Nieuwsbrief 79.

**GEDENKSTEEN VAN 1987 BIJ HET NIEUWE RAADHUIS,
GEOPEND OP 16 SEPTEMBER 1988**



Op 24 mei 2018 kwam wethouder Daan de Haas de uitgezaagde markante gedenksteen uit 1987 nog nabrenghen. Uniek was ooit het honoreren van het ambtelijk streven om ook de *gemeentesecretaris 'aan het leggen en op de steen'* te krijgen. (*'Wij werken er de hele maand.'*) Het ook ambtelijk streven voor de naam *Gemeentehuis* in plaats van (zoals ook op dat van 1928) *Raadhuis* won het pas in 2010. Het volgende raadhuis mist zo'n 'steen met naamkeus' en werd in 2020 in gemeentelijke pr zelfs aangeduid als 'stadhuis'....



Dankoorkonde van de gemeente Wageningen voor de korte hulp in 1940, waardoor bij sommige burgers een jarenlange band met de massaal geëvacueerden uit die plaats startte. Ook Zevenhuizen kreeg er in 2018 één en Moordrecht had hem al uit het raadhuis daar. Die van Moerkapelle verdween ooit. De oorkondes werden de gemeenten jn 1941 aangeboden. Het was onlogisch dat Nieuwerkerk maar 300 en Zevenhuizen wel 750 mensen opving. Burgemeester F. Jas belde steeds zijn collega Th. H. Klinkhamer van Zevenhuizen om ze door te schuiven... Zie in Hart van Holland de column OUD+heden: 'Zevenhuizen in 1940 gastvrijer dan Nieuwerkerk' van 18 maart 2020.

**WANDBORD GEMEENTE NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL,
DESTIJD'S GESCHONKEN AAN 'DE REISDUIF'**



Bij de opheffing van de postduivenvereniging *De Reisduif* kwam uit hun onderkomen aan de Prinses Irenestraat een gemeentelijk wandbord voor de medewerking aan de opening van het Raadhuis van 1988. Dit bord werd door de HVN ontvangen toen wat intussen Gemeentehuis heette weer werd afgebroken.... Centraal staat in blauw het gemeentewapen van de rode leeuw en onderaan de openingsdatum van 16 september 1988....

EIGEN JUBILEUMVOORWERPEN VAN 'DE REISDUIF'

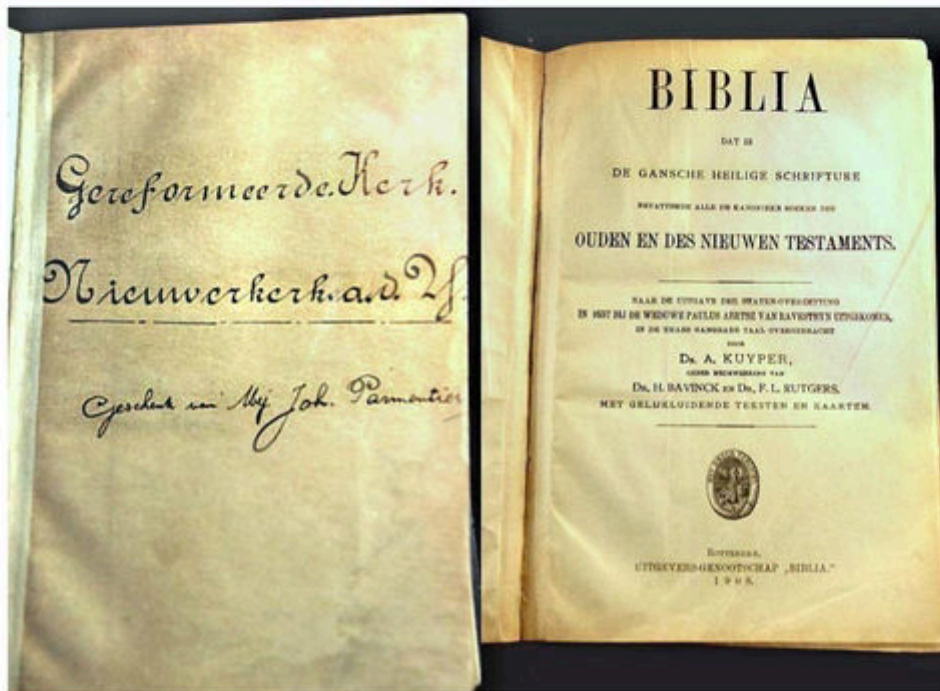


De postduivenvereniging *De Reisduif* gaf veel door over eigen jubilea bij haar opheffing in 2018.

**VOORLEZERSBIJBEL UIT DE GEREFORMEERDE 'KOMKOMMERKERK'
AAN DE KERKLAAN**



De Kerk aan de Kerklaan, Amsterdam in de 19de eeuw



Van de familie Dick Speksnijder werd in 2019 de voorlezersbijbel ontvangen uit de gereformeerde 'Komkommerkerk' aan de Kerklaan. (De naam 'Komkommerkerk' heeft deze kerk gekregen omdat in de tijd dat hij gebouwd werd - de eerste steen is van 31 mei 1912 - er een heel goed komkommerjaar was bij de gereformeerde tuinders, waardoor ze flink aan de nieuwe kerk bij konden dragen!) Dick Speksnijder redde deze voorlezersbijbel in 1970 bij de verhuizing van de kerk aan de Kerklaan naar het Gereformeerd Ontmoetingscentrum aan de Bos-polderstraat. Het was een Rotterdamse druk uit 1908, geschenkt door mej. Joh. Parmentier (1860-1931), en dat staat er ook in. Zij was gezelschapsdame bij de familie Van Lange op *Bene Situs* aan de 's-Gravenweg. Zij heeft een eeuwig graf met steen op de Oude Begraafplaats aan de Kerklaan.

SOUVENIRKLOMPJE VAN HET NIEUWERKERKSE STATION VAN 1909



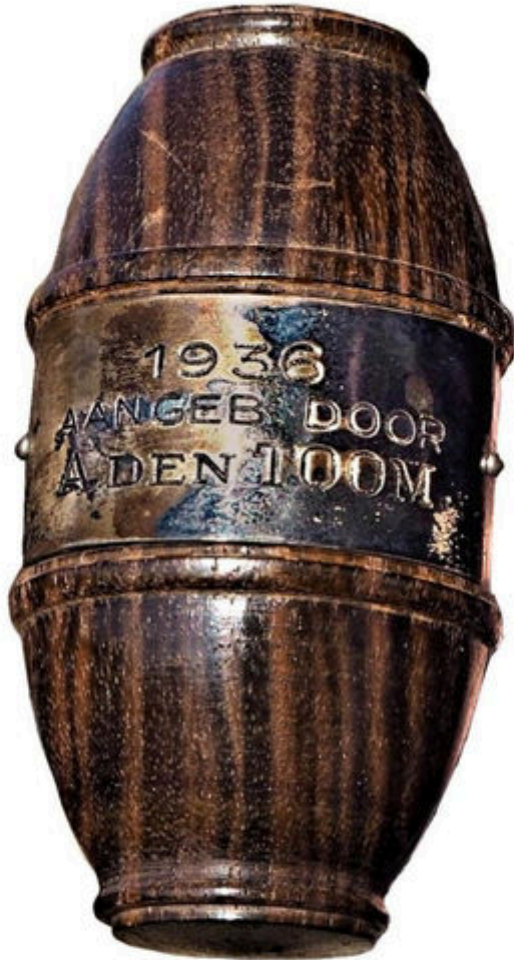
Dit in 2020 verkregen souvenirklompje toont het Nieuwerkerkse station van 1909. Het komt uit de nalatenschap van HVN-vrijwilliger en OV-verzamelaar Hans de Vlaming, die hem eerder kreeg van lid Dick Speksnijder. (Boven de rails op de afbeelding prijkt een voetgangersbrug.)

Dit station is een opvolger van het eerste station van 1855, dit was een houten gebouwtje. Het prachtige gebouw van 1909 werd in 1935 gesloten, omdat het Nieuwerkerkse station toen werd opgeheven voor personenvervoer; de reden hiervan was dat er allengs meer busvervoer kwam. De spoorlijn werd toen alleen nog maar gebruikt voor goederenvervoer.

Het gebouw is nadien voor vele doeleinden gebruikt: van kleuterschool en directiekantoor van Gemeentewerken van Nieuwerkerk aan den IJssel tot diverse restaurants.

De spoorlijn werd in 1953 verlegd. Aan de Kerklaan was het wachten voor gesloten spoorbomen toen voorbij! (Tegenwoordig moet je er wèl wachten voor rode lichten, omdat op de plaats van de oude spoorlijn een autoweg werd aangelegd!)

VOORZITTERSHAMER VAN LATERE VERZETSHELD ARIE DEN TOOM



Dit is kop van de voorzittershamer van een kegelclub uit Courzand, die in het voorjaar van 2020 van de heer Van den Ende uit Rotterdam-Heijplaat ontvangen werd. In het middengedeelte staat de tekst '1936 AANGEB: DOOR A. DEN TOOM'. Deze voorzittershamer werd in de HVN-Bataviervitrine in 2020 geëxposeerd in de tentoonstelling *'Arie den Toom (1905-1945) werd Rotterdamse verzetsheld*. Hij werd geboren in Nieuwerkerk aan den IJssel, en in 1933 werd hij beheerder van het centrum Courzand van de Rotterdamse DroogdokMaatschappij.

Na deelname aan het Rotterdamse verzet werd Arie den Toom in april 1945 als represaille gefusilleerd aan de Oostzeedijk. Op 6 augustus 1945 werd hij aan de Kerklaan in Nieuwerkerk, waar zijn weduwe weer woonde, herbegraven, na een dienst in de dorpskerk. Op 6 augustus 2020 werd de expositie met een grafbezoek afgesloten, waarbij burgemeester Han Weber en nicht Ardien den Toom een bloemenhulde brachten.

**IJZEREN MUURANKER COÖPERATIEVE MAALDERIJ, 1902, KERKLAAN,
GESLOOPT IN 1996; EN STEEN VAN NIEUWBOUW IN 1996**



Lid Wim Raaphorst gaf in 2020 een ijzeren muuranker door van de in 1902 gebouwde en in 1996 gesloopte coöperatieve maalderij aan de Kerklaan. Het anker en de datering zijn te danken aan Wims historisch geïnteresseerde en verzamelende vader! De gemeente zag sloop als *herbestemming* van erfgoed, blijkens een spateloze steen met ook een wethoudersnaam in het nieuwe pand:





Pas in 2020 ontving de Oudheidkamer van verschillende particulieren twee bladwijzers '1946 - Nutsbibliotheek Nieuwerkerk a/d IJssel - 1976'. Zat de bibliotheek die eerste dertig jaar in een verenigingsgebouw bij de dorpskerk en een houten gebouw aan de Torenstraat, in 1977 kwam men in een nieuw gemeentelijk Cultureel Centrum in de Dorpsstraat. Dat centrum-met-café mislukte en in 1984 werd dat als kantoor verkocht aan de woningstichting Ons Huis.

In dat jaar 1984 kreeg de bibliotheek een vast onderkomen boven het winkelcentrum Reigerhof. In 1986 werd een beroepsbibliothecaresse benoemd, Rieke Overbeeke. Na een verbouwing opende minister van WVC Eelco Brinkman de nieuwe behuizing van nog steeds de Nutsbibliotheek. In 1996 leek de naam veranderd in Openbare Bibliotheek Nieuwerkerk aan den IJssel. Daarvoor schreef Piet Veenstra een boekje *'Door te lezen word je wijzer. 50 jaar bibliotheekwerk in Nieuwerkerk aan den IJssel'*, maar in latere gemeentegidsen was het 'Openbare Nutsbibliotheek'.

In 2003 opende de Commissaris van de Koningin de weer vernieuwde bibliotheek boven de Reigerhof. Sindsdien was de HVN er bijna tien jaar medegebruiker van met lezingen, vergaderingen en exposities! Er volgde een conflict van de gemeente met de bibliotheek. Eind 2012 redde de HVN 1,3 strekkende meter regionaal-historische boeken uit een boekafvalcontainer voor de Reigerhof; deze boeken waren destijds op verzoek van de bibliotheek door de HVN-secretaris aangeschaft. De HVN droeg deze boeken wat later in het voormalige dorpshuis de Batavier als nieuwe bibliotheekvestiging over aan vestigingscoördinator Jacqueline Hoogerwaard van de bibliotheek De Groene Veenen uit Waddinxveen.

Uit januari 2016 dateert het HVN-gebruik van een vitrine daar: het eerste onderwerp was het beeld de Stenenkruister dat voor het pand geplaatst was (en hier nog steeds staat).

Vóór de gehuurde, ooit ministerieel geopende ruimte boven de Reigerhof leeg kwam te staan, mocht een Capelse kringloopwinkel er op gemeentekosten nog een jaartje in. Ook de Oudheidkamer verwierf hier nog weleens wat!

BEVRIJDINGSROK (T.G.V. DE BEVRIJDING OP 5 MEI 1945)



Deze 'bevrijdingsrok', afkomstig van Maartje van Lely-den Hollander (destijds woonachtig aan de Burg. Jasstraat, nu Vrijheidslaan geheten), stond in nieuwsbrief nr 87, maart 2022 (met het hele verhaal). Het idee van de 'nationale feestrok' was afkomstig van Mies Boissevain-van Lennep, een verzetsstrijdster in WO II. Tijdens haar gevangenschap in Amsterdam onderhield zij contact met haar vrouwelijke medegevangenen via verstopte briefjes in een waszak. Een medegevangene had een lappendas samengesteld uit kleding van haarzelf en haar kinderen. Iedere lap stond voor een verhaal en dat zorgde voor verbondenheid. Na afloop van WO II nam Mies namens de commissie van feest- en gedenkdagen het initiatief om van verschillende lapjes rokken te maken. Deze konden door vrouwen op speciale dagen gedragen worden. Mies had juist voor vrouwen een speciale rol in gedachten bij de wederopbouw.

Er waren richtlijnen voor het maken en gebruiken van de feestrokken. Zo moest de zoom uit effen driehoeken bestaan, met aan de voorkant in het midden de datum 5 mei 1945. Er zijn ook varianten te vinden die hierbij 5 mei 1946 als datum hebben, omdat dit de datum was van de eerste viering van de bevrijding. Alle rokken werden geregistreerd en kregen een stempel met een nummer. De rokken dienden te worden gedragen op nationale feestdagen, maar ook op belangrijke feesten van de persoon zelf.

De aanwezigheid van de rokken in het openbare leven heeft niet lang geduurd. Het hoogtepunt was op 2 september 1948, ten tijde van de tentoonstelling 'De Nederlandse vrouw 1898-1948'. Honderden vrouwen trokken in hun feestrok in optocht over het Binnenhof in Den Haag, ter viering van het vijftigjarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina. Uiteindelijk zijn er zo'n 4.000 geregistreerd.

**GRAFSTEEN VAN MARGARETHA DE GROOT, DIE MET HAAR BIJNA
DRIE-JARIGE DOCHTERTJE MARIETJE OMKWAM BIJ EEN
MISPLAATST RAF-BOMBARDEMENT OP 3 MAART 1945**



Deze grafsteen stond oorspronkelijk op de RK-begraafplaats aan de 's-Gravenweg (de foto is nog uit die tijd), ruim twee jaar geleden is hij aan de Oudheidkamer geschonken. Hij staat hier nu naast de torenspits van de voormalige Rooms-Katholieke kerk, die al veel eerder in de Oudheidkamer was.

De steen van de familie De Groot herinnert met de datum van 19-3-1945 aan het misplaatste RAF-bombardement, waarbij onder meer moeder Margaretha De Groot-van den Berg en dochter Marietje (bijna drie jaar oud) omkwamen. Deze steen is in 1978 vernieuwd bij de bijzetting van vader De Groot.

Bij dit bombardement - dat in feite een vergissing was, men had namelijk de spoorlijn willen treffen, om de Duitsers tegen te werken - zijn nog tien andere Nieuwerkerkers omgekomen. De bekendste onder hen is wel de negenjarige Nelli Zanen, van wie een aantal jaren geleden door haar zuster in Gouda onder andere haar poësie-album en haar zondagsschoolboekje geschonken zijn aan de Oudheidkamer....

Bestuur Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel

Voorzitter/objectfotografie

Brord van Westing, Vecht 154, 2911 ES, tel. 0180-321363

e-mail: vanwesting@hvnweb.nl

secretaris/collectiebeheer en Nieuwsflits

Kor van der Glas, Prins Mauritsingel 19, 2912 BG, tel. 0180-319372

e-mail: info@hvnweb.nl

penningmeester/beheerder website

Piet Fokker, Margrietveld 14, tel. 0180-317245, e-mail: fokker@hvnweb.nl

IBAN NL89 RABO 0345 2942 03 t.n.v. Historische Vereniging Nieuwerkerk a.d. IJssel

lid/educatie

Johan Knoester, Irisveld 4, tel. 0180-315896, e-mail: johanknoester1@ziggo.nl

Ereleden HVN

Maarten Molenaar (†) en Eefje Molenaar-van Rossum

Adri den Boer (†) en Mieke den Boer-Snoei

Agenda en sleutel Oudheidkamer

Eefje Molenaar-van Rossum, 's-Gravenweg 6, tel. 0180-312228

Documentaire informatie Nieuwerkerkse geschiedenis

- Streekarchief Midden-Holland, Klein-Amerika 20 te Gouda, zie www.samh.nl

De **Nieuwsbrief** van de Historische Vereniging te Nieuwerkerk aan den IJssel verschijnt drie maal per jaar en deze ontvangen de leden gratis. Daarnaast wordt regelmatig een digitale **Nieuwsflits** aan de leden toegezonden.

Eindredactie: Mieke den Boer (mieke@miekedenboer.nl)

Alle leden kunnen een artikel voor de Nieuwsbrief aanbieden. De redactie houdt zich het recht voor artikelen in te korten, te wijzigen of te weigeren.

Vormgeving en fotobewerking: Mieke den Boer-Snoei

Lidmaatschap

Particulieren zijn met een *minimumbijdrage van €17,50* al lid van onze vereniging. *Voor een tweede gezinslid erbij bedraagt die slecht €25 voor beiden.*

De minimale bijdrage voor bedrijven bedraagt €50,00.

Het bestuur verzoekt u om de bijdrage over te maken op rekening **NL89 RABO 0345 2942 03** t.n.v. Historische Vereniging Nieuwerkerk aan den IJssel, onder vermelding van 'contributie 2022'.

Let op:

De HVN is een culturele ANBI, waardoor de belastingaftrek van de gift hoger is. Wie minimaal vijf jaar lang een gift in geld wil doen kan het formulier 'Overeenkomst Periodieke Gift' downloaden van de website www.hvnweb.nl.

Het ingevulde formulier kunt u opsturen naar de penningmeester en u ontvangt het ondertekend retour. Hij informeert u ook over gewenst legateren.

De HVN wordt financieel gesteund door:



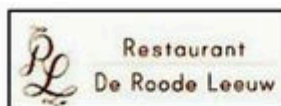
- *gemeente Zuidplas* (en komt met bijdragen en links voor op de gemeentelijke websites www.zuidplas.nl en www.beleefzuidplas.nl)

Autobedrijf Van Reeuwijk



Makelaar Legendijk

Leefgoed De Olifant



Restaurant De Rode Leeuw (Capelle a/d IJssel)

Venrooy tandtechniek



Hoogerwaard Advies



Hoogerwaard Advies & onderhoud

Vormgeving en fotobewerking:

Mieke den Boer-Snoei

Oplage:

275